

**ҚОНУНИ КОНСТИТУТСИОНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДАР БОРАИ ВАЗЪИ ҲУҚУҚИИ УЗВИ МАҶЛИСИ МИЛЛӢ ВА
ВАКИЛИ МАҶЛИСИ НАМОЯНДАҒОНИ МАҶЛИСИ ОЛИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2001, № 7, мод. 517; с. 2003, № 12, мод. 689; с. 2004, № 12, қ. 1, мод. 698; с. 2005, № 7, мод. 397; с. 2006, № 3, мод. 145; с. 2007, № 7, мод. 654; с. 2011, № 12, мод. 831, мод. 832; с. 2012, № 8, мод. 812; с. 2016, № 7, мод. 601; с. 2017, №7-9, мод. 564)

(Қонуни конст. ҚТ аз 8.12.2003 № 61, аз 9.12.2004 № 71, аз 25.07.2005 № 106, аз 3.03.2006 № 163, аз 30.07.2007 № 304, аз 26.12.2011 № 795, аз 26.12.2011 № 796, аз 01.08.2012 № 897, аз 23.07.2016 № 1324, аз 18.07.2017 № 1454, аз 17.12.2020 № 1749, аз 25.06.2021 № 1799, аз 08.06.2022 № 1871, аз 19.07.2022 № 1889).

Қонуни конститусионии мазкур ҳуқук, вазифа, масъулият ва кафолатҳои ҳуқуқию иҷтимоии узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистонро муқаррар мекунад.

БОБИ I. ҚОИДАҲОИ УМУМИ

Моддаи 1. Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон намояндаи ваколатдори халқ мебошанд.

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон салоҳияти қонунгузори ва дигар салоҳияте, ки Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни конститусионии мазкур ва қонунҳо муқаррар намудаанд, амали мекунанд (Қонуни конст. ҚТ аз 23.07.2016 № 1324).

Моддаи 2. Қонунгузори дар бораи вазъи ҳуқуқии узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

(Қонуни конст. ҚТ аз 30.07.2007 № 304)

Қонунгузори дар бораи вазъи ҳуқуқии узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон аз Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни конститусионии мазкур, қонунҳо ва дигар санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон иборат мебошад.

Моддаи 3. Мӯҳлати ваколоти узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон ба мӯҳлати 5 сол интиҳоб ва таъин мешаванд.

Ваколоти узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон аз рӯзи тасдиқ намудани ваколоти онҳо аз тарафи Комиссияи марказии интиҳобот ва раёйпурсии Ҷумҳурии Тоҷикистон оғоз меёбад.

Ваколоти узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон дар рӯзи оғози ҷаъолияти Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъвати нав қатъ мегардад (Қонуни конст. ҚТ аз 30.07.2007 № 304).

Ҳар Президенти собиқи Ҷумҳурии Тоҷикистон узви якумраи Маҷлиси милли мебошад, агар ӯ аз истифодаи ин ҳақ даст накашад.

Моддаи 3(1) Савганди узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

(Қонуни конст. ҚТ аз 23.07.2016 № 1324)

Узви Маҷлиси миллӣ ва вакили Маҷлиси намояндагон баъди интиҳоб ё таъин шудан дар иҷлосияи Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагон ба халқи Тоҷикистон савганд ёд мекунанд:

Ман (насаб, ном ва номи падар), ҳамчун узви Маҷлиси миллии (вакили Маҷлиси намояндагони) Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо дарки масъулият ба халқи Тоҷикистон, савганд ёд мекунам, ки манфиатҳои миллат ва давлатро аз ҳама боло гузошта, фаъолияти худро дар асоси Қонститутсия ва қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ намуда, тамоми неру, дониш ва таҷрибаамро барои рушди иқтисодӣ ва иҷтимоии кишвар, таҳкими ваҳдати миллӣ ва истиқлолияти давлатӣ, таъмини ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд равона сохта, дар таҳия ва қабули қонунҳо содиқона ва поквичдонона иштирок менамоям *(Қонуни конст. ҚТ аз 23.07.2016 № 1324, аз 19.07.2022 № 1889)*.

Ҳангоми савгандёдкунии узви Маҷлиси миллӣ ва вакили Маҷлиси намояндагон дар толори Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагон Парчами давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Нишони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон гузошта мешаванд *(Қонуни конст. ҚТ аз 19.07.2022 № 1889)*.

Узви Маҷлиси миллӣ ва вакили Маҷлиси намояндагон аз минбар рост истода, дасти рости худро ба болои Қонститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон гузошта, савганд ёд мекунанд.

Узви Маҷлиси миллӣ ва вакили Маҷлиси намояндагон пас аз савгандёдкуни ба зерин матни савганд имзо гузошта, онро ба раисиқунандаи иҷлосия месупоранд.

Матни савганди имзонамудаи узви Маҷлиси миллӣ ва вакили Маҷлиси намояндагон дар парвандаи шахсии онҳо нигоҳ дошта мешавад *(Қонуни конст. ҚТ аз 19.07.2022 № 1889)*.

Моддаи 4. Пеш аз мӯҳлат қатъ гардидани ваколати узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

Ваколати узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон дар мавридҳои зерин пеш аз мӯҳлат қатъ мегардад:

- 1) ҳангоми вафот;
- 2) истеъфо;
- 3) ғайри қобили амал эътироф шудани онҳо аз ҷониби суд;
- 4) эътибори қонунӣ пайдо кардани ҳукми айбдорқунандаи суд *(Қонуни конст. ҚТ аз 23.07.2016 № 1324)*;
- 5) қатъи шаҳрвандӣ;
- 6) соҳиб шудан ба шаҳрвандии давлати дигар *(Қонуни конст. ҚТ аз 23.07.2016 № 1324)*;
- 7) тарки доимии ҷумҳури;
- 8) ишғоли вазифае, ки ба ваколати узви Маҷлиси милли мувофиқ нест;
- 9) парокандашавии Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон *(Қонуни конст. ҚТ аз 9.12.2004 № 71)*.

Ҳангоми ба вазифаи дигар таъин намудани вакили Маҷлиси намояндагон ваколати ӯ пеш аз мӯҳлат қатъ мегардад (*Қонуни конст. ҚТ аз 30.07.2007 № 304*).

Дар мавридҳои пешбиниамудаи бандҳои 1)-8) қисми якуми ҳамин модда Маҷлиси милли ё Маҷлиси намояндагон дар бораи пеш аз мӯҳлат қатъ гардидани ваколати узви Маҷлиси милли ё вакили Маҷлиси намояндагон бо тарафдории аксарияти шумораи умумии аъзо ё вакилон қарор қабул мекунамд ки он аз лаҳзаи қабул шуданаш амалӣ мегардад (*Қонуни конст. ҚТ аз 9.12.2004 № 71, аз 30.07.2007 № 304, аз 08.06.2022 № 1871*).

Дар мавриди пешбиниамудаи банди 9), қисми якуми ҳамин модда ваколати узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон дар асоси қарори якҷояи Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон дар бораи пеш аз мӯҳлат ихтиёран пароканда шудани Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон, ки бо тарафдории на камтар аз се ду ҳиссаи аъзои Маҷлиси милли ва вакилони Маҷлиси намояндагон қабул карда мешавад, қатъ мегардад (*Қонуни конст. ҚТ аз 9.12.2004 № 71, аз 08.06.2022 № 1871*).

Моддаи 5. Шаҳодатнома, нишони сарисинагии узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон дар давоми мӯҳлати ваколатҳояшон аз шаҳодатнома ва нишони сарисинагии истифода мекунамд. Низомнома дар бораи шаҳодатнома ва нишони сарисинагии узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон, ҳамчунин намунаи онҳоро Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон тасдиқ мекунамд.

Моддаи 6. Шартҳои амалӣ намудани фаъолияти узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

(*Қонуни конст. ҚТ аз 30.07.2007 № 304*)

Узви Маҷлиси милли ваколатҳои худро аз фаъолияти истеҳсоли хизмати ҷудо нашуда, ба амал мебарорад. Узви Маҷлиси милли барои ба амал баровардани фаъолиятҳои мувофиқи қонун аз иҷрои вазифаҳои истеҳсоли ва хизмати озод карда мешавад.

Узви Маҷлиси милли наметавонад дар як вақт вакили Маҷлиси намояндагон ё вакили зиёда аз ду мақомоти намояндагии бошад.

Вакили Маҷлиси намояндагон фаъолияти худро дар асоси доимӣ ва касбӣ иҷро мекунад (*Қонуни конст. ҚТ аз 30.07.2007 № 304*).

Вакили Маҷлиси намояндагон наметавонад вакили дигар мақомоти намояндагии бошад, вазифаи дигареро иҷро кунад, фаъолияти соҳибкори намояд, ба истиснои фаъолияти илмиву эҷодӣ ва омӯзгори (*Қонуни конст. ҚТ аз 9.12.2004 № 71*).

Моддаи 7. Иштироки узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон дар кори маҷлисҳои маҳаллии вакилони халқ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот

(*Қонуни конст. ҚТ аз 25.06.2021 № 1799*)

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон метавонанд дар кори маҷлисҳои маҳаллии вакилони халқ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот иштирок намоянд, дар муҳокимаи масъалаҳои вобаста ба салоҳияти

вакилиашон ширкат варзанд, таклифу дархостҳо пешниҳод кунанд (*Қонуни конст. ҚТ аз 25.06.2021 № 1799*).

Моддаи 8. Риояи меъёри одоби вакили аз ҷониби узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон бояд меъёрҳои одоби вакилиро риоя намоянд.

Масъулият барои вайрон кардани меъёрҳои одоби вакили мутобиқи талаботи Дастури Маҷлиси милли ва Дастури Маҷлиси намояндагон муқаррар карда мешавад.

БОБИ II. КАФОЛАТҲОИ ФАЪОЛИЯТИ УЗВИ МАҶЛИСИ МИЛЛИ ВА ВАКИЛИ МАҶЛИСИ НАМОЯНДАГОН

Моддаи 9. Иштироки узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон дар ҷаласаҳои якҷояи Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон ва иҷлосияҳои Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон вазифадоранд дар ҷаласаҳои якҷояи Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон, иҷлосияҳои Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон иштирок намоянд.

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон дар кори ҷаласаҳои якҷояи Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон, иҷлосияҳои Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон дар асоси муҳокимаҳои дастаҷамъию баробарҳуқуқи ва озодона масъалаҳоеро, ки мувофиқи Конститутсия, қонунҳои конституционӣ ва қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба салоҳияти Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон мансубанд, барраси ва ҳал мекунанд.

Моддаи 10. Ҳуқуқҳои узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон ҳуқуқ доранд:

- ба мақомоти Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон интиҳоб кунад ва интиҳоб шавад;

- ба барарсии ҷаласаҳои Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон масъалаҳо пешниҳод намояд;

- оид ба дар ҷаласаи Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон шунидани ҳисобот ё ахбороти ҳар шахси мансабдор, ки ба Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон ҳисоботдиҳанда ё масъул мебошад, таклиф пешниҳод кунад (*Қонуни конст. ҚТ аз 30.07.2007 № 304*);

- нуқтаи назари интиҳобкунандагонро ба маълумоти Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон расонад;

- оид ба мурочиати шаҳрвандон маълумот диҳад.

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон инчунин дигар ҳуқуқҳоро, ки дар ҳамин Қонуни конституционӣ ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқи пешбини гардидаанд, амали менамоянд (*Қонуни конст. ҚТ аз 30.07.2007 № 304*).

Моддаи 11. Шаклҳои фаъолияти узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

(*Қонуни конст. ҚТ аз 26.12.2011 № 796*)

Шаклҳои фаъолияти узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон аз инҳо иборатанд:

1) иштирок дар чаласаҳои якҷояи Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намоёндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқи тартиби муқарраркардаи Дастури чаласаҳои якҷояи Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намоёндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

2) иштирок дар чаласаҳои Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намоёндагон мувофиқи тартиби муқарраркардаи дастурҳои Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намоёндагон;

3) иштирок дар кори Шӯро, кумитаҳо, комиссияҳо, аз ҷумла комиссияҳои муваққатӣ ва дигар мақомоти Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намоёндагон мувофиқи тартиби муқарраркардаи дастурҳои Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намоёндагон;

4) иштирок дар робитаҳои байналмилалӣ Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

5) иҷрои супоришҳои Маҷлиси миллӣ, Маҷлиси намоёндагон ва мақомоти онҳо;

6) пешниҳоди дархости вакилӣ;

7) иштирок дар муҳокимаҳои парламентӣ;

8) таҳия ва пешниҳоди лоиҳаи қонунҳо ва тақлифҳои қонунгузорӣ барои баррасӣ ба Маҷлиси намоёндагон (*Қонуни конст. ҚТ аз 25.06.2021 № 1799*);

9) баррасии муроҷиатҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ (*Қонуни конст. ҚТ аз 25.06.2021 № 1799*).

Фаъолияти вакили Маҷлиси намоёндагон инҳоро низ дар бар мегирад:

1) кор бо интиҳобкунандагон;

2) иштирок дар кори фраксияву гурӯҳҳои вакилон.

Узви Маҷлиси миллӣ ва вакили Маҷлиси намоёндагон ҳамчунин дар шаклҳои дигаре, ки Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни конституционии мазкур, дигар қонунҳои конституционӣ, қонунҳо, Дастури чаласаҳои якҷояи Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намоёндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, дастурҳои Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намоёндагон муайян кардаанд, фаъолият мекунад (*Қонуни конст. ҚТ аз 26.12.2011 № 796*).

Моддаи 12. Ҳуқуқи ташаббуси қонунгузориҳои узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намоёндагон

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намоёндагон ҳуқуқи ташаббуси қонунгузори доранд. Ҳуқуқи ташаббуси қонунгузори дар шакли пешниҳоди лоиҳаи қонунҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон, лоиҳаи қонунҳо дар бораи ворил намудани тағйиру иловаҳо ё аз эътибор соқит донистани қонунҳои ҷорӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳамчунин дар шакли пешниҳоди хатти дар бораи қабул кардани қонунҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон ё ворд намудани тағйиру иловаҳо ба қонунҳои ҷорӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон (тақлифҳои қонунгузори) ба амал бароварда мешавад (*Қонуни конст. ҚТ аз 30.07.2007 № 304*).

Лоиҳаи қонунҳо ва тақлифҳои қонунгузори, ки аз тарафи узви Маҷлиси милли ва ё вакили Маҷлиси намоёндагон дар асоси ҳуқуқи ташаббуси қонунгузори пешниҳод гардидаанд, бояд аз тарафи Маҷлиси намоёндагон барраси шаванд.

Моддаи 13. Дархости узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намоёндагон

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон ҳуқуқ доранд ба Сарвазир, дигар аъзои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Прокурори генералии Тоҷикистон, раиси Бонки миллии Тоҷикистон, раиси Комиссияи марказии интиҳобот ва раёйпурсии Ҷумҳурии Тоҷикистон, роҳбарон ва шахсони мансабдори дигари мақомоти ҳокимият ва идораҳои давлати, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот иттиҳодияҳои ҷамъияти, инчунин ба роҳбарони корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳо барои додани тавзеҳоти расмӣ ё баён намудани мавқеашон оиди масъалаҳое, ки ба манфиатҳои муҳимтарини ҷамъияти дахл дошта, дорои аҳамияти давлати мебошанд, дархост пешниҳод кунанд (*Қонуни конст. ҚТ аз 25.06.2021 № 1799*).

Дархост аз тарафи узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон ё гурӯҳи вакилон дар шакли хатти ё шифоҳӣ пешниҳод шуда метавонад.

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон дархости худро ба мақомоти давлати, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот ва шахсони мансабдор бо хоҳиши хеш метавонад бевосита ё тавассути Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон фиристонад. Бо талаби ӯ масъалаи дар дархост пешниҳодшуда ба муҳокимаи Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон бароварда шуда метавонад (*Қонуни конст. ҚТ аз 25.06.2021 № 1799*).

Мақомоти давлати, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот ё шахси мансабдор, ки ба вай дархост фиристода шудааст, вазифадор аст, ки дар муддати на дертар аз як моҳи қабули он ҷавоби расмӣ хатти диҳад. Ба ҷавоби дархост бояд шахсе имзо гузорад, ки дархости узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон ба унвони ӯ фиристода шудааст (*Қонуни конст. ҚТ аз 25.06.2021 № 1799*).

Аз рӯи ҷавоби дархост ва натиҷаҳои муҳокимаи он Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон қарор қабул мекунанд.

Моддаи 14. Баррасии таклифҳо ва фикру мулоҳизаҳои узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон дар иҷлосия ва ҷаласаҳои Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон

Таклифҳо ва фикру мулоҳизаҳое, ки узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон дар доираи салоҳияташон дар иҷлосияҳо ва ҷаласаҳо баён кардаанд ё дар шакли хатти ба котибот ё раисикунанда додаанд, аз тарафи Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон, кумитаҳо ва комиссияҳои онҳо барраси карда мешаванд ё ин ки барои барраси ба мақомоти дахлдори давлатию ҷамъияти, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот ва шахсони мансабдор фиристонида мешаванд (*Қонуни конст. ҚТ аз 25.06.2021 № 1799*).

Мақомоти давлати ва ҷамъияти, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот инчунин шахсони мансабдор, ки таклифҳо ва фикру мулоҳизаҳои дар иҷлосияҳо ҷаласаҳо пешниҳодкардаи вакилон ба онҳо равона карда шудаанд, вазифадоранд ин пешниҳодҳоро дар муддати як моҳ дида бароянд ва аз натиҷааш бевосита ба узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон, инчунин ба Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон хабар диҳанд (*Қонуни конст. ҚТ аз 25.06.2021 № 1799*).

Назорати барраси ва амали намудани таклифҳо ва фикру мулоҳизаҳои узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон аз тарафи кумитаҳо,

комиссияҳо, Шӯрои Маҷлиси милли ва Шӯрои Маҷлиси намояндагон сурат мегирад.

Моддаи 15. Иштироки узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон дар иҷрои қарорҳои Маҷлиси милли, Маҷлиси намояндагон ва мақомоти онҳо

Бо қарори Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон ё мақомоти онҳо узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон рафти амалишавии қонунҳо ва қарорҳои Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагонро меомӯзанд. Дар бораи натиҷаҳои омӯзиш узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон ба Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон ё мақомоти онҳо хабар медиҳанд.

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон ҳуқуқ доранд дар бораи бартараф намудани камбудии ошкоргардида, бекор кардани қарорҳои ғайриқонуни, ба ҷавобгари кашидани шахсоне, ки ба вайронкунии қонун ва иҷро накардани қарорҳои Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон роҳ додаанд, ба мақомоти дахлдор таклиф пешниҳод намоянд.

Моддаи 16. Муносибати вакили Маҷлиси намояндагон бо интиҳобкунандагон

Вакили Маҷлиси намояндагон:

- бо интиҳобкунандагон вохӯриҳо мегузаронад;
- шахсони мансабдорро барои иштирок дар ин вохӯриҳо даъват менамояд;
- дар машваратҳои мақомоти ҳокимияти давлати ва идоракуни, инчунин мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот ширкат меварзад (*Қонуни конст. ҚТ аз 25.06.2021 № 1799*);

- рафти баррасии таклифу пешниҳод, арзу шикояти интиҳобкунандагонро назорат мекунад:

- интиҳобкунандагонро аз кори Маҷлиси намояндагон воқиф месозад;
- афкори ҷамъияти, эҳтиёҷу дархости интиҳобкунандагонро меомӯзад, дар ин бора ба Маҷлиси намояндагон ва мақомоти он ахбор медиҳад.

Ба вакили Маҷлиси намояндагон барои гузаронидани вохӯри бо интиҳобкунандагон аз тарафи мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлати, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, маъмурияти корхонаю муассиса ва ташкилотҳо, иттиҳодияҳои ҷамъияти шароит муҳайё карда мешавад (*Қонуни конст. ҚТ аз 9.12.2004 № 71, аз 25.06.2021 № 1799*).

Моддаи 17. Баррасии муроҷиатҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ аз тарафи узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

(*Қонуни конст. ҚТ аз 25.06.2021 № 1799*)

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон муроҷиатҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиро бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ баррасӣ менамоянд, барои дуруст ва сари вақт ҳаллу фасл шудани онҳо чораҳои зарурӣ меандешанд, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ (ва намояндагони онҳо)-ро қабул мекунанд, барои бартараф намудани сабабҳои шикоят ба Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, корхонаю муассиса ва ташкилотҳо, новобаста ба шакли ташкили ҳуқуқӣ ва шакли моликият, таклифҳо пешниҳод менамоянд. Узви Маҷлиси милли ва вакили

Маҷлиси намояндагон ҳуқуқ доранд шахсони мансабдори мақомоти давлати, корхонаю муассиса ва ташкилотҳоро барои иштирок дар қабули шахрвандон даъват намоянд (*Қонуни конст. ҚТ аз 25.06.2021 № 1799*).

Моддаи 18. Таъмини шароит барои иҷрои ваколатҳои узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон вазифадоранд, ки узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагонро барои кор бо бинои мучахҳаз, нақлиёти алоҳидаи хизмати, фондҳои китобҳо ва бойғони, воситаҳои алоқа, техникаи ҳисоббарорию электрони, нусхабардору чоп таъмин намоянд.

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон дар ҳолати зарури бо меҳмонхона таъмин карда мешаванд. Мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлати, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот барои таъмини фаъолияти вакили ба ихтиёри онҳо ҳучраи кори, мошинҳои ҳисоби, электрони, нусхабардор ва чопиашонро медиҳанд, ҳамчунин онҳоро дар ҳудуди ҳавзаи интихобот барои иҷрои ваколатҳояшон бо нақлиёт таъмин менамоянд (*Қонуни конст. ҚТ аз 9.12.2004 № 71, аз 25.06.2021 № 1799*).

Моддаи 19. Ҳуқуқи узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон ба қабули бетаъхир аз ҷониби шахсони мансабдор

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон ҳуқуқ доранд, дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тамоми мақомоти давлати, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот ва иттиҳодияҳои ҷамъияти, корхонаю муассиса ва ташкилотҳо бе мамоният ворид шаванд. Шахсони мансабдори мақомоти ҳокимияти давлати, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот ва иттиҳодияҳои ҷамъияти, корхонаю муассиса ва ташкилотҳо, новобаста аз шакли моликияташон, вазифадоранд узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагонро аз рӯи масъалаҳои фаъолияти вакили бетаъхир қабул кунанд (*Қонуни конст. ҚТ аз 25.06.2021 № 1799*).

Тартиби ворид гардидан ба ташкилоту муассисаҳоеро, ки фаъолияташон ба сирри давлати вобастаги доранд, қонун муайян мекунад.

Моддаи 20. Вазифаҳои шахсони мансабдор оиди баррасии муроҷиати узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

Шахсони мансабдори мақомоти давлати, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, иттиҳодияҳои ҷамъияти, ташкилоту муассиса ва корхонаҳо, сарфи назар аз шакли моликияташон вазифадоранд муроҷиати узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагонро ба тариқи хаттӣ тибқи қонун барраси намуда, аз натиҷаи тадбири андешидашуда ба узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон хабар диҳанд (*Қонуни конст. ҚТ аз 30.07.2007 № 304, аз 25.06.2021 № 1799*).

Моддаи 21. Ҳуқуқи узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон барои гирифтани паҳн кардани маълумот

Мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот иттиҳодияҳои ҷамъияти ва шахсони мансабдор вазифадоранд, ки узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагонро дар мавриди муроҷиат кардан оид ба масъалаҳои фаъолияти вакили бо мутахассисон ва маълумоте, ки барои онҳо лозим аст, таъмин намоянд (*Қонуни конст. ҚТ аз 25.06.2021 № 1799*).

Узви Маҷлиси миллӣ ва вакили Маҷлиси намояндагон ҳуқуқ доранд аз тариқи воситаҳои давлатии матбуот, радиову телевизион аз рӯи масъалаҳои фаъолияти вакили бемамониат баромад кунанд, мавод нашр намоянд.

Маводи пешниҳодкардаи узви Маҷлиси миллӣ ва вакили Маҷлиси намояндагонро бе розигии ӯ тағйир додан мумкин нест.

Узви Маҷлиси миллӣ ва вакили Маҷлиси намояндагон ҳуқуқ надоранд маълумотҳоеро, ки мувофиқи қонун дорои сирри давлатӣ, тиҷоратӣ, бонкӣ ё сирри дигари бо қонун ҳифзшавандаанд, фош кунанд (*Қонуни конст. ҚТ аз 25.06.2021 № 1799*).

Моддаи 22. Суғуртаи ҳатмии давлати ва пардохти маблағи суғуртаи узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

Ҳаёт ва саломатии узви Маҷлиси миллӣ ва вакили Маҷлиси намояндагон дар давраи иҷрои ваколатҳояш аз ҳисоби маблағҳои буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди суғуртаи ҳатмии давлати қарор мегирад.

Тартиби пардохти суғуртапулии якдафъаинаро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад (*Қонуни конст. ҚТ аз 01.08.2012 № 897*).

Моддаи 23. Озод будани узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон аз даъват ба хизмат ва чамъомадҳои ҳарбӣ

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон дар давраи иҷрои ваколатҳояшон дар Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон аз даъват ба хизмати ҳақиқии ҳарбӣ ҳамчунин аз даъват ба чамъомадҳои ҳарбӣ озоданд.

Моддаи 24. Таъмини нафақаи узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

Таъмини нафақаи узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амали гардониди мешавад (*Қонуни конст. ҚТ аз 25.07.2005 № 106, аз 25.06.2021 № 1799*).

Моддаи 25. Ҳуқуқи аз воситаҳои нақлиёт ройгон истифодабарии узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

(*Қонуни конст. ҚТ аз 17.12.2020 № 1749*)

Узви Маҷлиси миллӣ ва вакили Маҷлиси намояндагон ҳуқуқ доранд бо пешниҳоди шаҳодатномаи узви Маҷлиси миллӣ ва вакили Маҷлиси намояндагон дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нақлиёти роҳи оҳан, ҳавоӣ, обӣ ва автомобилии мусофирбари шаҳрӣ, наздишаҳрӣ ва ноҳиявӣ (ба истиснои такси) ройгон истифода намоянд. Шахсе, ки узви Маҷлиси миллӣ ва вакили Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистонро, ки маъюби гурӯҳи яқуманд, ҳамроҳӣ мекунад, чунин ҳуқуқро дорад. Тартиби пӯшонидани хароҷот барои истифодаи ройгон аз хизматрасонии нақлиётро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд (*Қонуни конст. ҚТ аз 17.12.2020 № 1749*).

Кассаҳои билетфурӯшии вокзалҳо ва истгоҳҳои роҳи оҳан, агентҳои авиатсияи шаҳрвандӣ ё фурудгоҳҳо вазирадоранд, ки дар вақти нишон додани шаҳодатномаи аъзогӣ ё вакили бидуни навбат ба онҳо барои як ҷо дар вағони хобрави ё нарми поезд, самолёт ё вертолёт ройгон билет диҳанд. Ҳангоми сафар ба онҳо билети поездҳо, самолётҳо на дертар аз ду соати то парвози

самолёт ё рафтани поезд дода мешавад (*Қонуни конст. ҚТ аз 17.12.2020 № 1749*).

Дар толорҳои расмӣ намояндагии фурудгоҳ ва вокзали роҳи оҳан ба узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон ва аъзои оилашон ройгон хизмат расонида мешавад (*Қонуни конст. ҚТ аз 17.12.2020 № 1749*).

Рафтуои узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон дар автобусҳои байнишаҳри, инчунин наздишаҳри дар ҳолатҳое, ки билетҳо бо нишон додани рақами ҷой фуруҳта мешаванд, бо билети ройгоне сурат мегирад, ки дар кассаҳои вокзалҳо ва истгоҳҳои автомобилҳо ё бевосита ҳангоми савор шудан ба автобус бенавбат гирифта мешавад (*Қонуни конст. ҚТ аз 17.12.2020 № 1749*).

хориҷ карда шуд (*Қонуни конст. ҚТ аз 17.12.2020 № 1749*)

Моддаи 26. Рухсатии ҳарсола пардохтшавандаи узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

Ба узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон рухсатии ҳарсолаи пардохтшавандаи давомнокиаш 45 рӯзи тақвими дода мешавад (*Қонуни конст. ҚТ аз 3.03.2006 № 163*).

Моддаи 27. Таъминоти манзили ва маишии узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

Ба вакили Маҷлиси намояндагон, ки манзил надорад ё дар шаҳри Душанбе истиқомат карда барои беҳбудии шароити манзил эҳтиёҷ дорад, барои зиндаги бо оилааш дар пойтахт манзилгоҳи хизмати дода мешавад. Манзили истиқоматии мазкур аз ҷониби вакили Маҷлиси намояндагон баъди қатъи ваколати вакилиаш дар муҳлати як моҳ супорида мешавад (*Қонуни конст. ҚТ аз 23.07.2016 № 1324*).

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон барои бенавбат гузаронидани воситаи алоқа (телефон) ҳуқуқ дорад.

Аз узви Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон ва аъзои оилааш, ки бо вай зиндаги мекунанд, дар ҳадди меъёрҳои пешбиниамудаи қонунҳои ҷори барои телефон (ғайр аз гуфтугӯи байнишаҳри ва байналмилалӣ), хизмати коммунали (оби гарм ва гармкуни, оби хунук) 50 фоиз кам ҳақ гирифта мешавад (*Қонуни конст. ҚТ аз 8.12.2003 № 61*).

Моддаи 28. Таъмини шароити моддию молияви барои амали намудани ваколатҳои узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

Ба узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон хароҷоти вобаста ба фаъолияти вакили бо тартиб ва андозае, ки ҳамин Қонуни конституцсионӣ ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд, пардохта мешавад (*Қонуни конст. ҚТ аз 30.07.2007 № 304*).

Музди меҳнати Раиси Маҷлиси милли, Раиси Маҷлиси намояндагон ва вакили Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад (*Қонуни конст. ҚТ аз 3.03.2006 № 163, 18.07.2017 № 1454*).

Хориҷ карда шуд (*Қонуни конст. ҚТ аз 3.03.2006 № 163*).

Ба узви Маҷлиси милли, ки ҳангоми иҷрои кори аъзои дар Маҷлиси милли ё мақомоти он, ҳангоми сафарҳои хизмати вобаста ба супоришҳои мақомоти мазкур, инчунин дар вақти кори вай бо интиҳобкунандагон аз иҷрои вазифаҳои истеҳсоли ё хизмати ҷои асосии қораиш озод карда шудааст, музди меҳнат аз ҷои кори асосиаш пардохта мешавад.

Хароҷоти вобаста ба фаъолияти вакилии узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намоёндагон баробари даҳ нишондиҳанда барои ҳисобҳо ҳар моҳ пардохта мешавад (*Қонуни конст. ҚТ аз 26.12.2011 № 795*).

Хароҷоти ба шаҳри Душанбе барои ваколатхояшро ба ҷо овардан кӯчида омадани вакили Маҷлиси намоёндагон ва аъзои оилаи ӯ, ҳамчунин вобаста ба ҷои истиқомати доимии вакил баъди қатъ ёфтани ваколатхояш кӯчида рафтани вай аз ҳисоби маблағҳои Маҷлиси намоёндагон пардохта мешавад. Ҳангоми ба шаҳри Душанбе кӯчида омадан ба вакили Маҷлиси намоёндагон ва ба ҳар аъзои оилаи ӯ мувофиқи тартиби муқарраргардидаи қонунгузори кӯмакпулии якҷафта дода мешавад. Хароҷоти ба хориҷи мамлакат рафтани узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намоёндагон бо қарори Шӯрои Маҷлиси милли ва Шӯрои Маҷлиси намоёндагон пардохта мешавад.

Моддаи 29 Таъминоти тибби ва маишии узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намоёндагон

Таъминоти тибби ва маишии узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намоёндагон ва аъзои оилаи ӯ мутобиқи шароитҳое, ки барои аъзои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад, сурат мегирад.

Моддаи 30. Ҳуқуқи бенавбат дар меҳмонхона ҷой гирифтани узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намоёндагон

Маъмурияти меҳмонхонаҳои давлати ва ғайридавлати вазифадоранд ба узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намоёндагон ва аъзои оилаашон баробари пешниҳод кардани шаҳодатномаи аъзои ва вакили ҳуҷраи алоҳидаи мучахҳаз диҳанд. Шахсе, ки узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намоёндагон, маъюби гурӯҳи 1-умро ҳамроҳи мекунад, ҳуқуқи ройгон дар меҳмонхона ҷой гирифтани дорад (*Қонуни конст. ҚТ аз 17.12.2020 № 1749*).

Моддаи 31. Шиносномаи дипломатии узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намоёндагон

Ба узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намоёндагон дар мӯҳлати ваколаташон шиносномаи дипломати дода мешавад.

Моддаи 32. Озод қардани узви Маҷлиси милли аз иҷрои вазифаҳои истеҳсоли ё хизмати

Узви Маҷлиси милли ҳангоми ба ҷо овардани фаъолияти аъзоиаш дар Маҷлиси милли ва мақомоти он дар асоси расман огоҳонидан оиди даъват ба Маҷлиси милли аз иҷрои вазифаҳои истеҳсоли ё хизмати дар ҷои кори асосиаш озод карда мешавад. Дар ин ҳолат ягон ҳуҷҷати дигар талаб карда намешавад.

Моддаи 33. Ҳифзи ҳуқуқи озоди, шаъну шарафи узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намоёндагон

Давлат ба ҳар узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намоёндагон барои самарабахш бемамоният ба ҷо овардани ваколатхояш кафолат медиҳад, ҳуқуқи озоди, шаъну шарафи ӯро ҳифз менамояд.

Шахсоне, ки шаъну шарафи узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагонро паст мезананд, ба онҳо ё азъои оилаи онҳо ва дигар хеши таборашон бо мақсади монёъ шудан ба иҷрои фаъолияти вакилиашон таъсири ғайриқонуни мерасонанд, ё бар хилофи иродаи узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон ўро ба манфиати ягон кас ба қабул намудани қарор моил кардан меҳақанд, мувофиқи қонунгузории ҷори ба ҷавобгари кашида мешаванд.

Таҳқир намудани узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон, инчунин тўҳмат нисбат ба онҳо ва ё паҳн кардани хабарҳои бардурӯғ дар бораи фаъолияти вакилии онҳо нораво буда, шахсони ин амалҳоро содиркунанда тибқи қонунгузории ҷори ба ҷавобгари кашида мешаванд.

Моддаи 34. Дахлнопазирии узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон ҳуқуқи дахлнопазири дорад, ўро ҳаёс кардан, дастгир кардан, маҷбуран овардан, кофтуков кардан мумкин нест, ба истиснои дастгир шуданаш дар ҷои содири ҷинойт, узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон ҳамчунин мавриди кофтукови шахси (азназаргузарони) қарор дода намешавад, ба истиснои ҳолатҳое, ки қонун барои таъмини амнияти дигарон муқаррар намудааст (*Қонуни конст. ҚТ аз 26.12.2011 № 796*).

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагонро бе розигии Маҷлиси дахлдор ба ҷавобгари ҷинойтӣ ё маъмурӣ кашидан мумкин нест. Дохил шудан ба манзили истиқоматӣ ё утоқи кории узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон, ба нақлиёти шахсӣ ё хизматиӣ ў, дар он ҷо гузаронидани кофтуков, ёфта гирифтани, гўш кардани гуфтугўи телефонӣ ва дигар сўҳбатҳои ў, кофтукови шахсии узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон, инчунин гирифтани мукотибот, молу мулк ва ҳуҷҷатҳои ў танҳо бо дархости Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва иҷозати суди дахлдор фақат бо иртибот доштан ба парвандаи ҷинойтии оғозгардида нисбат ба узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон сурат гирифта метавонад (*Қонуни конст. ҚТ аз 26.12.2011 № 796*).

Нисбати узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон танҳо Прокурори генералии Тоҷикистон метавонад парвандаи ҷинойтӣ ё маъмурӣ оғоз намояд (*Қонуни конст. ҚТ аз 26.12.2011 № 796*).

Парвандаи ҷинойтӣ ё маъмурӣ нисбати узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон ба Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тобеияти суди дорад (*Қонуни конст. ҚТ аз 26.12.2011 № 796*).

Моддаи 35. Тартиби гирифтани розигии барои ба ҷавобгари кашидани узви Маҷлиси милли ва ё вакили Маҷлиси намояндагон

Масъалаи маҳрум намудани дахлнопазирии узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон бо пешниҳоди Прокурори генерали аз ҷониби Маҷлиси дахлдор ҳал карда мешавад.

Барои узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагонро ҳаёс кардан Прокурори генералии Тоҷикистон ба Маҷлиси дахлдор бо пешниҳод муроҷиат менамояд.

Барои дида баромадани пешниҳоди Прокурори генералии Тоҷикистон оиди маҳрум намудани узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон аз ҳуқуқи дахлнопазирии шахси дар сурати зарурат комиссияи тафтиши аъзоги ӯ вакилии маҷлиси дахлдор ташкил карда мешавад.

Маҷлиси милли ӯ Маҷлиси намояндагон пешниҳоди дохилшударо ба тартиби муқаррарнамудаи Дастури Маҷлиси дахлдор дар ҷаласаи худ барраси менамояд. Дар мавриди зарури аз Прокурори генералии Тоҷикистон маводҳои иловагӣ талаб карда мешавад. Маҷлиси милли ӯ Маҷлиси намояндагон нисбати узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон қарори асоснок қабул мекунад ва дар муддати на дертар аз се рӯз Прокурори генералии Тоҷикистонро аз ин хусус воқиф мегардонанд. Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон, ки нисбати ӯ маълумоти пешниҳоди дохил шудааст, ҳуқуқ дорад дар муҳокимаи масъалаҳо иштирок намояд.

Ба пешниҳоди Прокурори генералии Тоҷикистон оиди аз ҳуқуқи дахлнопазирии шахси маҳрум намудани узви Маҷлиси милли ӯ вакили Маҷлиси намояндагон ҷавоби рад додани Маҷлиси милли ӯ Маҷлиси намояндагон барои боздоштани парвандаи ҷиноятӣ ва парвандаи маъмури, ки ҷавобгариро аз тариқи суди пешбини мекунад, асос мегардад (*Қонуни конст. ҚТ аз 26.12.2011 № 796*).

Дар хусуси оғози парвандаи ҷиноятӣ ӯ парвандаи маъмури, ки ҷавобгариро аз тариқи суди пешбини мекунад, дар бораи қатъ намудани парвандаҳои дар истехсолотбуда ӯ оиди ҳукми қонуни гирифтани қарори суд нисбати узви Маҷлиси милли, вакили Маҷлиси намояндагон мақомоти таҳқиқ, тафтишот ӯ суд вазифадоранд дар муддати на дертар аз се рӯз Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагонро хабардор намоянд (*Қонуни конст. ҚТ аз 26.12.2011 № 796*).

хориҷ карда шуд (*Қонуни конст. ҚТ аз 08.06.2022 № 1871*)

Моддаи 36. Кафолатҳои ҳуқуқи меҳнати ва иҷтимоии узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

(*Қонуни конст. ҚТ аз 25.07.2005 № 106*)

Вакили Маҷлиси намояндагон баъди ба охир расидани ваколатҳояш бо ҷои кор таъмин карда мешавад (*Қонуни конст. ҚТ аз 25.07.2005 № 106*).

Мӯҳлати ваколати вакили Маҷлиси намояндагон ва инчунин даврае, ки вакили Маҷлиси намояндагон бинобар имконнопазирии бо кор таъмин намудани ӯ муваққатан кор накардааст, ба собиқаи кори умумӣ, бефосила ва махсуси меҳнати ӯ мӯҳлати хизмат, собиқаи кор аз рӯи ихтисос ҳисоб карда мешавад (*Қонуни конст. ҚТ аз 25.07.2005 № 106*).

Маҷлиси намояндагон музди меҳнати собиқ вакилро дар давраи кор наёфтаи дар давоми се моҳ медиҳад (*Қонуни конст. ҚТ аз 25.07.2005 № 106, аз 26.12.2011 № 795*).

Ба вакилони Маҷлиси намояндагон ба истиснои онҳое, ки аз нав вакил интихоб шудаанд, баъди анҷоми мӯҳлати ваколатҳо ба андозаи музди меҳнати симоҳаашон ӯ дар сурати ба нафақа аз рӯи синну сол баромадан - музди меҳнати симоҳаашон кӯмакпулӣ дода мешавад (*Қонуни конст. ҚТ аз 26.12.2011 № 795, аз 01.08.2012 № 897*).

Барои хизматҳои арзанда ва ғаёлияти самараноку пурмаҳсул узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон аз ҷиҳати модди ҳавасманд ва бо мукофотҳои давлати сарфароз гардонида мешаванд.

Моддаи 37. Таъмини амнияти узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон

Узви Маҷлиси милли ва вакили Маҷлиси намояндагон, аъзои оилашон ва молу мулки онҳо таҳти ҳимояи давлат қарор доранд.

Моддаи 38. Ҳуқуқи вакили Маҷлиси намояндагон дар ҳолати пеш аз мӯҳлат ихтиёран пароканда шудани Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлати

(Қонуни конст. ҚТ аз 9.12.2004 № 71)

Дар сурати тибқи моддаи 63 Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ихтиёран пароканда шудани Маҷлиси милли ва Маҷлиси намояндагон ба вакили Маҷлиси намояндагон ҳуқуқи гирифтани кӯмакпулии якҷақта дар ҳаҷми музди меҳнати симоҳааш дода мешавад. мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлати *(Қонуни конст. ҚТ аз 9.12.2004 № 71, аз 26.12.2011 № 795)*.

Ба вакили Маҷлиси намояндагон ва аъзои оилааш, ки хоҳиши ба ҷои истиқоматии доимии то вакил интиҳоб шуданаш баргаштанро изҳор кардааст, ҳароҷоти вобаста ба манзил расидани вай ва бурдани ашӯи рӯзгорааш аз ҳисоби маблағҳои Маҷлиси намояндагон пардохта мешавад.

Моддаи 39. Дар бораи беътибор донистани Қонуни конститутиони "Дар бораи статуси вакили халқи Ҷумҳурии Тоҷикистон"

Қонуни конститутиони Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи статуси вакили халқи Ҷумҳурии Тоҷикистон" аз 3 ноябри соли 1995 (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 1995 № 21, моддаи 227, соли 1996 № 24 моддаи 366) беътибор дониста шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон Э.Раҳмонов

ш. Душанбе

аз 6 августи соли 2001 № 43